

Світовий ринок товарів і послуг

План

- 1.Світовий ринок:сутність та структура.
- 2.Види і показники міжнародної торгівлі.
- 3.Основні види посередників операцій .
- 4.Географічна і товарна структура світового ринку.
- 5.Зовнішня торгівля України :географічна і товарна структура .

Світовий ринок :сутність та структура

Світовий ринок товарів і послуг — це сфера торгових відносин між різними країнами, що ґрунтується на основі розвитку міжнародного поділу праці.

Всесвітній ринок товарів і послуг сформувався на основі розвитку міжнародної торгівлі як форми економічних зв'язків між країнами, що спеціалізувалися на виробництві певних видів продукції.

А. Сміт прийшов до висновку, що кожна країна має спеціалізуватися на виробництві та експорті тієї продукції, у виготовленні якої вона має абсолютні переваги. Це означає, що ті товари, виробництво яких для неї обходиться дешевше ніж іншим країнам, вона повинна виробляти для задоволення потреб не тільки своєї країни, а й для продажу іншим країнам. Купувати, ввозити держава повинна ті товари, виробництво яких у її межах обходиться дорожче. І відбір тих товарів, на виробництві яких країна спеціалізується, здійснює не уряд, а ринковий механізм. Від зовнішньої торгівлі виграє кожна нація, оскільки вона має певну абсолютну перевагу у виробництві тих товарів, які реалізує на міжнародному ринку.

Світовий ринок товарів і послуг — це сфера торгових відносин між різними країнами, що ґрунтується на міжнародному поділі праці

Міжнародна біржа

- Міжнародна біржа — це масовий ринок товарів, купівля-продаж яких здійснюється за зразками або стандартами без наявності самих товарів на біржі. Тут можуть бути лише зразки. Отже, це торгове місце, де зустрічаються продавці й покупці, укладаються угоди, а товари постачаються до місця призначення згідно з угодою.

Міжнародні товарні аукціони

- Міжнародні товарні аукціони — це спеціально організовані в певних місцях ринки, які діють періодично і на яких методом публічних торгів по черзі відбувається продаж раніше оглянутих товарів. (Товару на аукціоні може не бути, бо ним може бути завод, будівля, земельна ділянка тощо). Товар передається тому покупцеві, який запропонував найвищу суму.

Міжнародні торги і ярмарки

- Міжнародні торги і ярмарки — це ринки товарів і послуг, які організуються періодично. На них зустрічаються продавці і покупці, продаються товари, укладаються угоди. Вони бувають регіональні, національні й міжнародні.

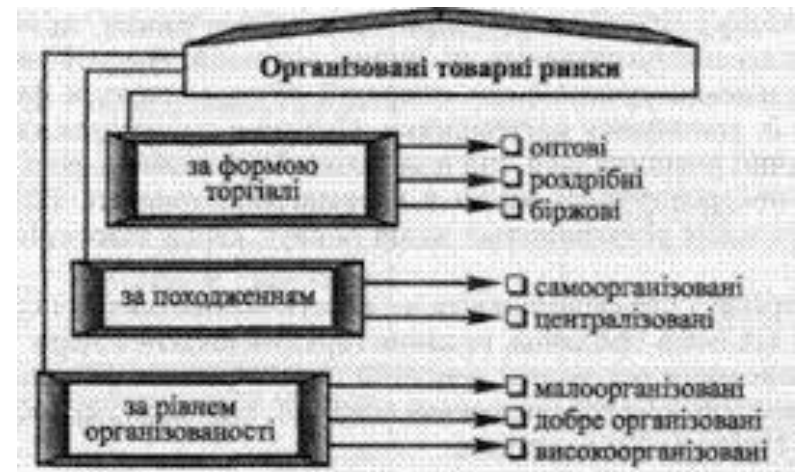

Рис. 3.5. Класифікація організованих товарних ринків

Виставки

- **Виставка** — публічна демонстрація досягнень у певній галузі економіки, науки, культури.

Види і показники міжнародної торгівлі

Міжнародна торгівля зародилася в глибоку давнину, але **всесвітній ринок** як складова частина світового господарства склався в період розвитку капіталістичних відносин.

Всесвітній ринок (світовий ринок) — це система обміну товарами на міжнародному рівні.

Міжнародна торгівля включає експорт та імпорт. Вивезення товарів або капіталів називають експортом, увезення — імпортом, співвідношення між експортом та імпортом — торговим балансом. Сума експорту й імпорту становить зовнішньоторговий оборот, а різниця між ними — сальдо торгового балансу. Якщо експорт перевищує імпорт, то сальдо є позитивним, якщо переважає імпорт — сальдо є негативним.

Показники міжнародної торгівлі

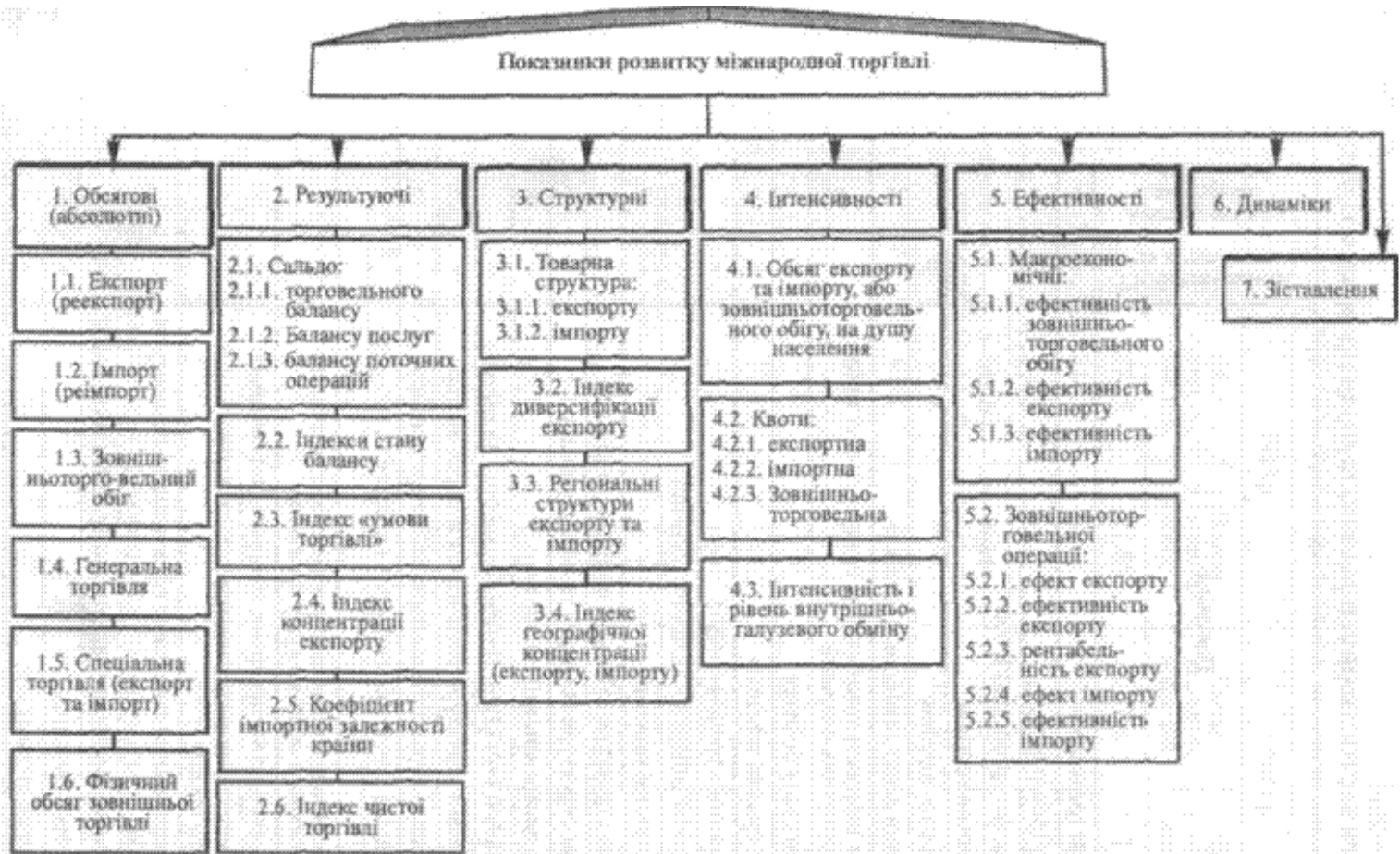

Рис. 1.3. Система показників розвитку міжнародної торгівлі

Міжнародний рух капіталу

Необхідність і основна причина вивозу полягає в його відносному надлишку в національній економіці. Другою причиною є прагнення ТНК використати відмінності в рівнях національних витрат виробництва, передусім у заробітній платі, й одержати більший прибуток. У країнах, куди вивозиться капітал, є дешева сировина і робоча сила, розширюється ринок збуту товарів. Усе це забезпечує вищий прибуток. Наслідки вивозу капіталу .

Основні види посередницьких операцій

Торговельно-посередницькі операції - це операції, які пов'язані з купівлею-продажем товарів, що виконуються за дорученням виробника-експортера незалежним від нього торговим посередником на основі укладеної між ними угоди чи окремого доручення.

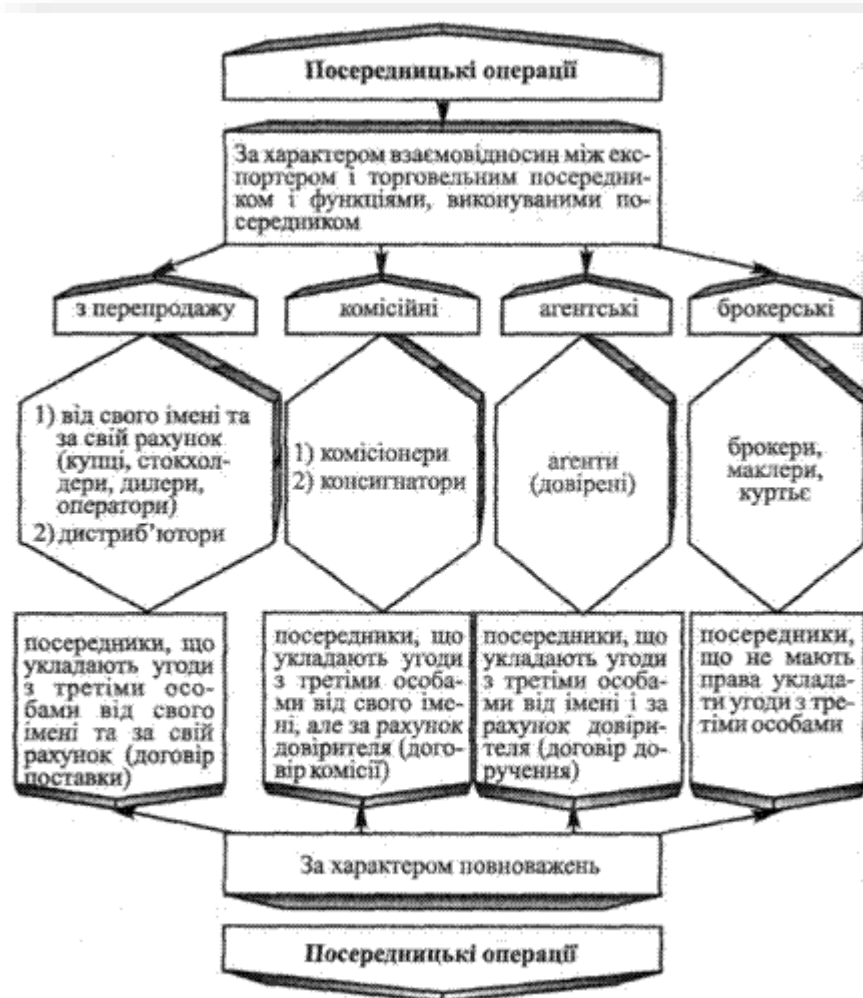

Рис. 3.6. Види міжнародних посередницьких операцій

Основні ознаки географічної структури сучасного світового ринку

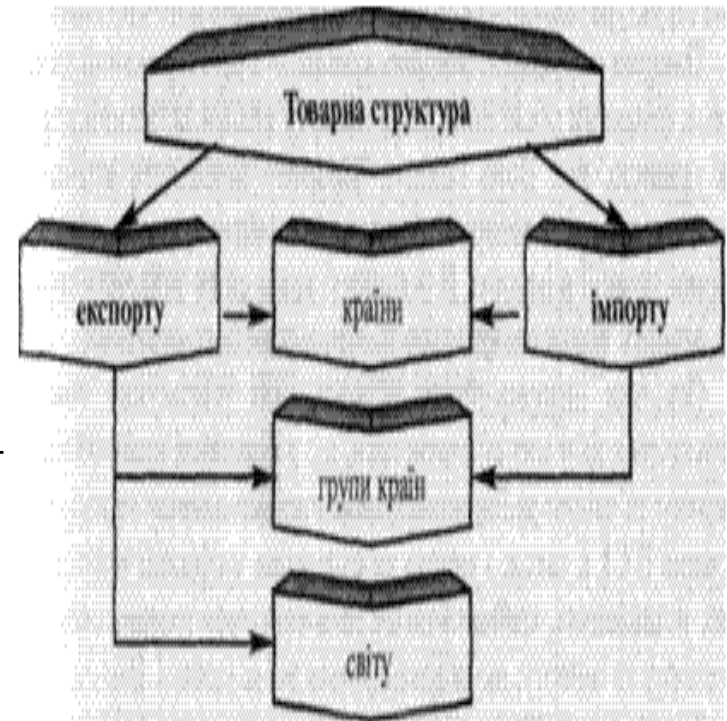
Основні ознаки географічної структури сучасного світового ринку:

- у торгівлі між *розвинутими країнами* найбільшим експортером та провідним імпортером є США. Найважливішими зовнішньоторговельними партнерами США є: в експорті - Канада, Мексика, Японія, а в імпорті - Канада, Японія, Китай.
- торгівля між *розвинутими країнами і країнами, що розвиваються*, характеризується зменшенням питомої ваги торгових трансатлантичних відносин США із Західною Європою та зростанням ролі тихоокеанської торгівлі між США, Японією і країнами Східної й Південно-східної Азії, а також європейсько-тихоокеанських зв'язків;
- у торгівлі між *країнами, що розвиваються*, стрімко зростає експорт (перш за все промислової продукції) з азіатських "нових індустріальних країн" (НІС), а також з Китаю. За сумарним обсягом світового експорту Китай, Тайвань, Південна Корея, Малайзія, Сінгапур і Таїланд вже зрівнялися із США;
- частка *країн з перехідною економікою* у кінці ХХ ст. у світовому експорті не перевищувала 5%. Головними зовнішньоторговельними партнерами цих країн були країни ЄС (у першу чергу ФРН) і США.

Основні ознаки товарної структури сучасного світового ринку:

Основні ознаки товарної структури сучасного світового ринку:

- в експорті розвинутих країн вирішальну роль відіграють машини і устаткування, інформаційно-комунікаційні послуги;
- у більшості країн, що розвиваються, основна роль у вивозі належить сировині, паливу і продовольству. Багато з цих країн взагалі залежать від експорту одного виду сировинної продукції (наприклад, майже 60% експортних доходів Гани приносять какао-боби, 89% експорту Замбії складає мідь, 60% експорту Колумбії - кава). Виняток становить група НІС, що спеціалізуються на експорті трудомістких, а останнім часом вже і наукоємних промислових товарів;
- близькі за структурою експорту до країн, що розвиваються, і країни з перехідною економікою.

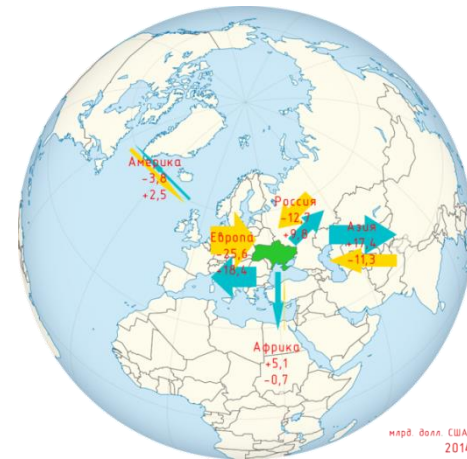
Зовнішня торгівля України: географічна і товарна структура

Основні ознаки регіональної структури зовнішньої торгівлі України:

1. Україна проводить зовнішньоторговельні операції майже з 160 країнами.
2. Усі регіони України беруть участь у експорті-імпорті товарів, при цьому найбільша питома вага припадає на Дніпропетровську, Донецьку, Київську області.
3. Серед країн світу найголовнішими зовнішньоторговельними партнерами є Російська Федерація (РФ), ЄС, США. На них припадає приблизно 2/3 обсягу зовнішньої торгівлі України.
4. Україна посідає перше місце серед зовнішньоекономічних партнерів РФ, але стабільність взаємного співробітництва істотно звужується зростаючим від'ємним сальдо платіжного балансу України, зменшенням поставок енергоносіїв та інших товарів "критичного імпорту" Росії.
5. Співробітництво між ЄС та Україною здійснюється у рамках "Угоди про партнерство і співробітництво" (1992 р.). Позитивами розширення торгівлі з ЄС є ефект від скасування протекціоністських заходів щодо продукції сільського господарства, текстильної галузі, чорної металургії. Актуальним завданням торговельної політики є спрямування процесу експансії європейських компаній на український ринок на позитивний ефект, наприклад, у вигляді розповсюдження високих технологій.
6. Частка товарообігу України із США не перевищує 4% від загального. Україна перебуває на 68 місці серед приблизно 200 торговельних партнерів США.

Основні ознаки товарної структури зовнішньої торгівлі України:

- 1) товарна структура зовнішньої торгівлі України охоплює понад 20 номенклатурних груп, серед яких домінують: недорогоцінні метали та вироби з них (45%), мінеральні продукти (10%), механічне обладнання, машини та механізми, електрообладнання та їх частини, пристрої для записування або відтворення зображення та звуку (9%), продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості (8%);
- 2) в експорті до РФ з України домінують продовольчі, сировинні товари, текстиль, продукція машинобудування. Україна імпортує сільськогосподарську сировину, мінеральні продукти, продукцію хімічної промисловості, каучук, шкіряні вироби й сировину, целюлозо-паперові вироби, текстиль, метали, обладнання, транспорт;
- 3) в українському експорті до ЄС домінують сировина й продовольство: чорні та кольорові метали, добрива, бавовна та волокно, масло й жири, хімічна продукція. З ЄС Україна імпортує продовольчі товари, машини та обладнання;
- 4) у структурі експорту з України до США зростає частка чавуну і скорочується частка сталі; експортуються нафта і нафтопродукти, бітумні суміші, озокерит. Український імпорт із США характеризується домінуванням ядерних реакторів, котлів, обладнання, їхніх складових та продовольчих товарів.

Дякую за увагу!